

สหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์

Intertextuality in the Novel “Asoke Sang” Written by Prapt

ณัฐกมล กิจจุบาล¹, รันชนีย์ ศรีสมาน²

Natkamol Kijjubal¹, Runchanee Srisaman²

Received: 5 January 2023

Revised: 16 March 2023

Accepted: 10 April 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้สหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจากหนังสือนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์ จำนวน 1 เล่ม จำนวนหน้าทั้งหมด 424 หน้า จัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2564

ผลการศึกษาพบว่า ผู้แต่งมีการใช้สหบท 4 ลักษณะ มาประกอบสร้างเป็นตัวบทนวนิยาย ดังนี้ สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรม และสหบททางวัฒนธรรม ได้แก่ ขาว สื่อมวลชน เหตุการณ์ทางสังคม จากการใช้สหบทในลักษณะดังกล่าว มีผลต่อการสืบคดีของตัวละครตำรวจ การแสดงลักษณะนิสัยของฆาตกร ลำดับเหตุการณ์ของคดีฆาตกรรม ภายในเรื่อง การไขคดี และลักษณะของตัวละคร ซึ่งผู้แต่งใช้สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทาน ลีลาภาษาของผู้ประกาศข่าว และทางวัฒนธรรมมาประกอบสร้างเป็นนวนิยายเรื่อง อโศกสง ด้วยการใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลมาปรับใช้อย่างกลมกลืนทำให้อ่านเรื่องมีความพิเศษ น่าสนใจ และเกิดความร่วมสมัยกับความรับรู้ของผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: นิยายแนวสืบสวนสอบสวน, สหบท

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์เรื่อง “สหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์” ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Undergraduate students Department of Thai Language Department of Thai and Eastern Languages Faculty of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University

¹ Lecturer, Department of Thai Language Department of Thai and Eastern Languages

² Faculty of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University

Abstract

This article aimed to explore characteristics of intertextuality using data in the novel entitled, "Asoke Sang", a 434 page novel written by Prapt in 2564 B.E. The findings showed that the author had applied 4 characteristics of intertextuality in the novel's theme. Such intertextualities were apparent in literature, news, mass media, and social situations. To compose his novel, the author mainly applied the literature intertextuality *via* the literature on Vikram and the Vampire (or Tales of Hindu Devilry), apparent in the story's outline, murder cases, situations, etc. 'Asoke Sang' aims to convey its main idea cautiously and consciously in accordance with Vikram and the Vampire's essence. As the supportive main ideas of the story, the author applied the intertextualities apparent in news cases, mass media, and social situations, such as the characters' characteristics, actions, and behaviors. In conclusion, these intertextualities act on the character of police's investigation, showing - off, the murder's characteristic, sequences of murder cases in the story, case - solving and characters' traits. The intertextualities also shape its plot to make it more interesting.

Keywords: Detective novel, intertextuality

บทนำ

นวนิยายสืบสวนสอบสวน เป็นนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการสืบหาฆาตกร การสืบคดีต่างๆ ที่ต้องอาศัยการพิสูจน์และหาหลักฐาน ประกอบการใช้การสังเกตและไหวพริบ (ปาริฉัตร ภูพันธ์, 2553, หน้า 55) โดยผู้แต่งจะสร้างสรรค์ เรื่องราวขึ้นจากจินตนาการ ประสบการณ์ หรือความต้องการที่จะสื่อสารบางอย่างในตัวเอง ทำให้นิยายสืบสวนสอบสวนมีความน่าสนใจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิดของผู้แต่งแต่ละคน

ปัจจุบันนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนมากมายมีเนื้อเรื่องน่าสนใจ ได้เผยแพร่ทางจอแก้ว จำนวนหลายเรื่อง ทั้งในรูปแบบละคร โทรทัศน์ ซีรีส์ ภาพยนตร์ นักเขียนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมอีกท่านหนึ่งคือ ปราปต์ หรือ นายชัยรัตน์ พิพิธพัฒนาปราปต์ นักเขียนนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่ได้รับรางวัลจำนวนมาก นวนิยายเรื่อง

ล่าสุด อโศกสง ได้รางวัลชนะเลิศอันดับ 2 สาขา นวนิยายไทย นายอินทร์อะวอร์ด ปี 2021 และได้รับรางวัลชมเชยจากการประกวดหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประจำปี 2565

อโศกสง เริ่มต้นจากเรื่อง กาหลมหรทีก ผู้เขียนกล่าวว่า ได้แรงบันดาลใจจากตัวละคร แชนและเกบี โดยนำลักษณะตัวละคร ความสัมพันธ์ และเอกลักษณ์บางประการมาสร้างเป็น ลิงพาดกลอน (ปราปต์, 2561) ซึ่งเป็นคติแรกของตัวละครไตรตรึงษ์และเสือโคร่ง และอโศกสงเป็นคติชุดที่สอง โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากแซทบอทที่จำลองเป็นนางสาวข้างแรมผู้ชื่นชอบนิทานเวตาลที่เสียชีวิตไปแล้วเกิดระบบขัดข้องขึ้นมาเป็นข้อความขอความช่วยเหลือ ยอยศผู้ประกาศข่าวท่านหนึ่งเล่นประเด็นนี้อย่างต่อเนื่องว่าเธออาจยังมีชีวิตอยู่ นำไปสู่การใช้ตัวบทนิทานเวตาลที่เป็นจุดสนใจของสังคมมาสร้างเป็นคติ

ซึ่งคนร้ายจัดฉากการฆาตกรรมโดยใช้บทบรรยายฉากต่างๆ จากวรรณกรรมนิทานเวตาล ซึ่งสภาพจะมีความน่าสนใจของบางศพบถูกดัดแปลงจนเสียรูป โดยมีข้อความตอนหนึ่งจากนิทานเวตาลวางไว้กับทุกศพบเสมอ (ปราปต์, 2564) ผู้แต่งมีการนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ ตื่นเต้นท้าทายไปกับการแก้ไขคดีหรือเปิดเผยเรื่องราวที่ถูกซุกซ่อนปิดบังเอาไว้ภายใต้ตัวบทนิทานเวตาล และมีการประยุกต์ สอดแทรกเรื่องราวที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน จากการนำเสนอที่น่าสนใจและภาพสะท้อนสังคมที่หลากหลาย ทำให้สามารถตอบสนองความรู้สึกของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งรูปแบบการนำเสนอดังกล่าวมีความสอดคล้องกับความเป็นสหบทอย่างชัดเจน

สหบท เกิดขึ้นมาจากความคิดพื้นฐานที่ว่าการผลิตตัวบท (text) แต่ละครั้งจะต้องมีตัวบทที่มีมาก่อนหน้าแล้ว (pre - text) หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ถ้อยคำที่สื่อสารกันในชีวิตประจำวันล้วนแต่มีอิทธิพลหรืออยู่ท่ามกลางถ้อยคำพูดที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่นำมากล่าวใหม่ตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่ต่างกันไป ตัวบทที่ปรากฏเป็นเพียงการผลิตจากตัวบทอื่นๆ ที่มีมาก่อน แล้วจึงถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบของตัวบทใหม่ โดยอาจจะมีการเน้นย้ำขึ้นใหม่ และอยู่ในบริบทใหม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อกำหนด ณ ปัจจุบันที่ตัวบทนั้นถูกผลิตขึ้น (จินทิมา อังคพณิชกิจ, 2554, หน้า 4) คำนิยามดังกล่าวตรงกับวิธีการนำเสนอของผู้แต่งที่มักนำเรื่องราวในตัวบทวรรณกรรมซ้ำ หรือสังคมมากล่าวเน้นย้ำใจสำคัญที่เหมือนกัน ด้วยการนำเสนอรูปแบบใหม่ แต่ยังคงร่องรอยของตัวบทแรกเริ่มไว้ด้วยเสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาสหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์ โดยนำกรอบแนวคิดของ จัตรชัย

สุขุม (2553, หน้า 19 - 65) มาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาสหบท 4 ลักษณะ ได้แก่ สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรม สหบทที่ปรากฏในข่าว สหบทที่ปรากฏในสื่อมวลชน และสหบทที่ปรากฏในเหตุการณ์ทางสังคม ซึ่งมีความเหมาะสมกับงานของปราปต์ที่มีความโดดเด่นจากการสร้างตัวบทที่น่าสนใจและแปลกใหม่ โดยใช้วรรณคดีไทยสมัยโบราณมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเล่าเรื่องและนำเสนอเรื่องราวที่เป็นภาพสะท้อนสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาสหบทในนวนิยายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการวิจารณ์วรรณกรรมในเชิงของสหบทมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับการวิจารณ์วรรณกรรมทางด้านอื่นๆ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาลักษณะสหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราปต์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศนิชา แก้วเสถียร (2550) ศึกษาสัมพันธ์บทใน ‘ผู้ขายคนที่ตามรักเธอทุกชาติ’ พิมพ์ครั้งที่ 85’ ของ วินทร์ เลียววาริณ พบว่าผู้แต่งมีการใช้ตัวบทต้นทางที่เป็นข้อมูลจริง ได้แก่ บุคคล เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ภาพจิตรกรรม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกคู่ขนาน ฯลฯ มาผสมผสานกับจินตนาการ เพื่อสร้างเรื่องราวใหม่ที่เป็นตัวบทปลายทาง ทำให้นวนิยายเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมแนวทดลองที่มีพื้นที่หลากหลายมิติที่ประกอบด้วยตัวบทต่างๆ มาผสมกันอย่างน่าสนใจ

จัตรชัย สุขุม (2553) ได้ศึกษาลักษณะสหบทในนวนิยายเรื่อง “กุ๊กกิ๊กออกมา” ของ ปรีทรรศ หุตางกูร พบว่า ผู้แต่งประกอบสร้างความ เป็นสหบทใน 2 ลักษณะ คือ ความเป็นสหบทจากการกล่าวถึงตัวบทอื่น และลักษณะ

การสร้างความเป็นสหบทจากชุดสัญญาทางวัฒนธรรม กล่าวได้ว่า การประกอบสร้างนวนิยายเรื่อง “กูรักน้อออกมา” จากสหบทด้านวัฒนธรรม ค่านิยม ศิลปะ และวรรณกรรมในสังคมไทย เพื่อความสมเหตุสมผล อารมณ์ขัน และการสะท้อนสังคมภายใต้ระบบทุนนิยม

ลินิน แสงพัฒนา (2557) ได้ศึกษาสัมพันธภาพของตัวละครนางเอกในสื่อละครโทรทัศน์ กรณีศึกษา ละครโทรทัศน์เรื่อง แรงเงาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงเนื้อหา ได้แก่ การคงเดิม ความแปลกใหม่ การขยายความ การตัดทอน และการดัดแปลงเนื้อหาจากตัวบทต้นทางสู่ตัวบทปลายทาง การสร้างตัวบทใหม่จากตัวบทเดิมจะมีทั้งส่วนที่เป็นชนบเหมือนเดิมและมีความแปลกใหม่เกิดขึ้น กล่าวคือ ละครโทรทัศน์มักดัดแปลงเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักแสดงผู้รับบทเป็นหลัก

ชลธิชา ใจเส่งยม (2562) ศึกษาสหบทในบท “ฝากรัก” ในเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า บทฝากรักในเพลงลูกทุ่งไทยได้รับอิทธิพลจากบทฝากนางในวรรณคดีที่มักฝากผ่านสื่อกลาง และพัฒนามาเป็นบทฝากรักในเพลงลูกทุ่งไทยที่ฝากรักผ่านสื่อกลางเช่นกัน บทฝากรักในเพลงลูกทุ่งไทยเป็นการบอกอ้อมๆ โดยแทรกอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ลงไปด้วยสื่อกลางที่ใช้ในการฝาก ปัจจัยที่ใช้ประกอบสร้างสหบท ได้แก่ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้แต่ง ขบวนการฝากนาง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

บทความสหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราชต์ ฉบับนี้จะช่วยเพิ่มมุมมองของการศึกษาสหบทในด้านวรรณกรรมข่าว สื่อมวลชน และเหตุการณ์ทางสังคมซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาสหบทในนวนิยายหรือวรรณกรรมไทย

วิธีการดำเนินการศึกษา

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน
 - 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสหบท
 - 1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปราชต์
2. ขั้นตอนการวิเคราะห์สหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราชต์
3. ขั้นตอนการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

การศึกษาศหบทในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราชต์ ผู้ศึกษานำกรอบแนวคิดของ ฉัตรชัย สุขุม (2553, หน้า 19 - 65) มาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาผู้แต่งมีการใช้สหบท 4 ลักษณะ มาประกอบสร้างเป็นตัวบทนวนิยาย ได้แก่ สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรม สหบทที่ปรากฏในข่าว สหบทที่ปรากฏในสื่อมวลชน และสหบทที่ปรากฏในเหตุการณ์ทางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรม

ลักษณะความเป็นสหบทจากตัวบทที่ปรากฏในวรรณกรรม คือ ตัวบท (text) ที่ผู้แต่งนำมาจากวรรณกรรมหรือวรรณคดีที่ปรากฏขึ้นก่อนหน้าแล้วมากล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งในงานเขียนใหม่ (fiction) การนำตัวบทในลักษณะดังกล่าวมาใช้ ผู้แต่งอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอนแล้วสร้างตัวบทใหม่มาล้อเลียนตัวบทเดิม (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า 32) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 นิทานเวตาล พระนิพนธ์ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

การศึกษาสหบทที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทานเวตาล โดยกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ที่ปรากฏในนวนิยาย ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามเนื้อหาในนิทานเวตาล โดยแบ่งออกเป็น 7 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องที่ 1 นิทานเรื่องที่ 2 นิทานเรื่องที่ 5 นิทานเรื่องที่ 6 นิทานเรื่องที่ 7 นิทานเรื่องที่ 8 และนิทานเรื่องที่ 9 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อันที่จริง โดยไม่ต้องไปหาอ่านที่มาของอินทรวีเชียรฉันทบทดังกล่าว ผู้ชมชาวหลายคนก็ตอบได้ทันทีด้วยซ้ำ ว่ามันน่าจะเกี่ยวข้องกับ นิทานเวตาล เรื่องแรก คำที่การจัดฉากความตายของนายแพทย์ไถ่นั้นตรงกับสัญลักษณ์ที่นางปัทมาวดีกระทำชนิดจับวาง

... ครั้นถึงขอบสระปากข้างโน้น พระราชธิดาก็เหลียวดูว่า ชายหนุ่มผู้ตกประหม่า ยังนั่งอยู่กับที่หรือทำอะไรต่อไป ครั้นเห็นพระราชบุตรยังยืนจ้องดูอยู่ นางก็ทรงยิ้มแล้วเสด็จลงไปขอบสระ เก็บดอกบัวดอกหนึ่งขึ้นไหว้ฟ้า แล้วเอาเสียบเกศา แล้วทัดที่ทรงผม แล้วกัดด้วยทนต์ แล้วทิ้งลงเหยียบด้วยบาท แล้วกลับหยิบขึ้นปักที่อุระ ครั้นทำเช่นนั้นแล้วนางก็เสด็จไปขึ้นยานกลับคืนสู่निเวศน์แห่งนาง

(ปราชญ์, 2564, หน้า 35)

ตัวบทข้างต้นมาจากคติชาตกรรมนิทานเวตาลคดีแรกที่มีนายแพทย์ไถ่เป็นศพ โดยผู้แต่งมีการใช้สหบทที่ปรากฏในนิทานเวตาลเรื่องที่ 1 ตอนที่นางปัทมาวดีทำปริศนา กับพระวชิรมฤกษมาแสดงการจัดการศพ ดังนั้นจากที่นางปัทมาวดีเก็บดอกบัวขึ้นไหว้ฟ้า ตรงกับสภาพศพที่ชาตกรได้มัดมือทั้งสองข้างด้วยเชือกประกบกันเป็นท่าประนมมือถือดอกบัวตูม จากที่นางนำดอกบัวมาเสียบที่ผม ตรงกับสภาพศพ

ที่มีดอกบัวมาเสียบเข้ากับผม จากที่นางนำดอกบัวทัดข้างหู ตรงกับสภาพศพที่มีดอกบัวทัดหู จากที่นางกั้ดดอกบัว ตรงกับสภาพศพที่มีดอกบัวปักในปาก จากที่นางทิ้งดอกบัวลงพื้นจากนั้นเหยียบด้วยเท้า ตรงกับสภาพศพที่มีดอกบัวถูกเหยียบอยู่ใต้เท้า และจากที่นางหยิบดอกบัวขึ้นมาปักที่อก ตรงกับสภาพศพที่มีดอกบัวยัดเหล็กแหลมเสียบปักอก จากที่นางปัทมาวดีทำปริศนา กับพระวชิรมฤกษเกิดขึ้นบริเวณสระน้ำ ตรงกับสภาพศพที่ชาตกรเลือกจัดแสดงบริเวณสระน้ำ การใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสืบคดีของตำรวจ ในช่วงแรกที่สรุปว่าเป็นฝีมือชาตกรโรคจิตคลั่งไคล้ นิทานเวตาล และแสดงลักษณะนิสัยของชาตกรรายแรกหรือหมอกฤษหิรัญย์ว่ามีอาการของคนรักความสมบูรณ์แบบ เมื่อสร้างคติชาตกรรมจึงเก็บรายละเอียดในทุกส่วนได้เป็นอย่างดี แตกต่างจากชาตกรอีกสองรายที่ไม่มีการเก็บรายละเอียดด้านสถานที่จัดแสดงศพ

1.2 เวตาลปัญญาจิงคติ ฉบับของ ศักดิ์ศรี แย้มนิตดา

การศึกษาสหบทที่เป็นวรรณกรรมเวตาลปัญญาจิงคติ ฉบับแปลโดยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แย้มนิตดา ในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามเนื้อหาในเวตาลปัญญาจิงคติ พบว่ามีการใช้สหบทที่เป็นเนื้อหาของเรื่องที่ 2 โดยใช้เป็นส่วนหนึ่งในอุบายที่ไตรตรึงษ์วางแผนกระตุ้นให้ชาตกรออกมาเคลื่อนไหว ในกลอุบายครั้งนี้จะมีอีกส่วนที่มาจากนิทานเวตาลในนิทานเรื่องที่ 6 พระนิพนธ์กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อีกภาพ เจ้าหน้าที่ตำรวจคงสาวเชือกที่ผูกอยู่ข้างหูหัวถึงขึ้นมาจากใต้สะพาน ปรากฏว่ามันมีความยาวมากกว่าสองเมตร เห็นจะได้ ที่ปลายอีกข้างนั้นผูกมัดปากถุงตาข่าย

ชนิดที่ใช้ใส่ผ้าซักร์ ภายในถุงเปียกซอกพอจะมองเห็น
ทะลุได้ถนัดว่านั่นคือกระดูก คล้ายๆ กระดูกหมู
ที่อยู่ในต้มเลี้ยง ต่างแต่เพียงกระดูกนี้แทบไม่มีเนื้อ
ติดอยู่แล้ว

(ปรাপต์, 2564, หน้า 322)

ตัวบทข้างต้นเป็นต้นเหตุที่จะทำให้เกิด
คดีฆาตกรรมนิทานเวตาลคดีที่ห้าที่ฆาตกรราย
ที่สามจะสร้างขึ้นมา โดยผู้แต่งมีการใช้สหบท
ที่ปรากฏในเวตาลปัญจวิศติ เรื่องที่ 2 ซึ่งเป็น
เรื่องที่เหล่าชายหนุ่มเก็บชิ้นส่วนต่างๆ ของนาง
มันทารวดีที่เสียชีวิตไป มาสร้างเป็นอุบายที่
ไตรตรึงษ์วางไว้ แสดงให้เห็นถึงอุบาย
ที่ไตรตรึงษ์วางไว้กระตุ้นให้ฆาตกรออกมา
เคลื่อนไหวเพื่อจะได้มีหลักฐานในการจับกุม
โดยกระดูกหมูที่ถ่วงน้ำ หมายถึงกระดูกของ
นางมันทารวดีที่ถูกทิ้งในแม่น้ำคงคา การใช้สหบท
ในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการไขคดีของ
นักสืบไตรตรึงษ์ในตอนท้าย เนื่องจากหลังจาก
ที่ไตรตรึงษ์วางอุบายว่า ฆาตกรรายแรกออกมา
จัดฉากเพื่อบอกตนไม่เกี่ยวข้องกับฆาตกรราย
ที่สองและจะไม่ยอมให้โยนความผิดมาที่ตน
อีก จากนั้นไปพบกระตุ้นหลอกว่ารู้ตัวฆาตกร
ทั้งสองราย เมื่อฆาตกรรายที่สามหรือหมวด
บวรชิตหลงเชื่อจึงรีบออกมาปิดฉากด้วยการ
วางแผนจะฆ่าฆาตกรทั้งสองรายเพื่อไม่ให้ถูกจับ
และโดนเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีที่ส่
ท้ายที่สุดหมวดบวรชิตถูกไตรตรึงษ์และพรรคพวก
จับกุมพร้อมหลักฐาน

2. สหบทที่ปรากฏในข่าว

ลักษณะความเป็นสหบทจากการ
กล่าวถึงตัวบทอื่น คือ การนำตัวบท (text) อื่น
ที่ปรากฏก่อนแล้วในบริบททางสังคมของผู้แต่ง
เช่น ตัวบทวรรณกรรม ตัวบทภาพยนตร์

ตัวบทงานศิลปะ ตัวบทเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์
ตัวบทคำกล่าวของบุคคล และตัวบทเพลง
มากล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งในงานเขียน (ฉัตรชัย สุขุม,
2553, หน้า 19) การนำตัวบทในลักษณะดังกล่าว
มาใช้ ผู้แต่งอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมา
หรือหยิบยืมบางช่วงบางตอนแล้วสร้างตัวบทใหม่
มาล้อเลียนตัวบทเดิม (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า
32) กล่าวโดยสรุปได้ว่า สหบทที่ปรากฏในข่าว
คือ การนำตัวบทข่าวในสังคม มากล่าวซ้ำอีกครั้ง
ในงานเขียนใหม่ ผู้แต่งอาจหยิบยืมโดยการ
ตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอน
แล้วนำมาสร้างเป็นตัวบทใหม่ เพื่อล้อเลียนหรือ
เพื่อตอกย้ำตัวบทเดิม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ข่าวการเมือง

ข่าวสารการเมือง หมายถึง ข่าวสาร
ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทางการเมืองทั้งในเรื่อง
นโยบาย การเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์สำคัญ
ต่างๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ รวมถึง
ข่าวสารของรัฐบาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อความ
เป็นอยู่ และประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน
และบ้านเมือง (วุฒิพร ลิ้มวราภัส, 2562, หน้า 4)
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เราก็เลยต้องทำเป็นมองไม่เห็น
เพื่อเอาใจเขา เหมือนกับที่ต้องพยายามตีข่าว
ฆาตกรรมนิทานเวตาลเพื่อช่วยกลบเรื่องน่าๆ
ของผู้มีอำนาจมาตลอดนะเธอคะ”

ทั้งที่พยายามสุดลมลึกอย่างไร
ในที่สุดก็หลุดเสียงแข็ง

ทำไมเธอจะไม่รู้ ทองทิวเองก็ได้
รับเชิญไป “กินข้าว” กับคนพวกนั้นหลายที
เจ้าตัวอาจะแอบหมายตาแหวนมรดาหรือ
นาฬิกาเพื่อนสักเรือน สองเรือนอยู่ก็ได้

(ปรাপต์, 2564, หน้า 390 - 391)

จากตัวบทข้างต้นผู้แต่งมีการใช้ข้อความว่า นาฬิกาเพื่อนรักเรือน เป็นสหบทที่ผู้แตงนำมาจากข่าว ตรงกับเนื้อข่าวที่ว่า 4 ธันวาคม 2560 พล.อ. ประวิตร วงษ์สุวรรณ ได้เข้าร่วมถ่ายภาพหมู่ของคณะรัฐมนตรีบริเวณหน้าตึกไทยคู่ฟ้า ต่อมารูปภาพของ พล.อ. ประวิตร ที่ยกมือขึ้นบังแดดพร้อมสวมแว่นเพชร และนาฬิกาหุ่ยี่ห้อ Richard Mille มูลค่าหลายล้านบาทจากการถ่ายภาพดังกล่าวได้ถูกเผยแพร่บนสื่อสังคมออนไลน์ 7 ธันวาคม 2560 ป.ป.ช. ได้ส่งหนังสือให้ พล.อ. ประวิตร เข้าชี้แจง ต่อมา พล.อ. ประวิตร ยอมรับว่ายืมนาฬิกาเพื่อนมาใช้ แต่คืนหมดแล้ว (เดอะสแตนด์สตาร์, 2564) ซึ่งข่าวนี้มีที่มาจากการไม่ไว้วางใจในเรื่องความโปร่งใสในตัว พล.อ.ประวิตร เทียบเคียงได้กับตัวละครสารนิจไม่ไว้วางใจในเรื่องความโปร่งใสของทองทิวผู้เป็นหัวหน้างานที่ถูกเชิญไปกินข้าว การใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสร้างลักษณะของตัวละคร โดยตัวละครสารนิจมองว่าการให้สินบนเป็นการใช้อำนาจที่ไม่โปร่งใส สะท้อนถึงนิสัยที่ซื่อสัตย์และรักความยุติธรรม

2.2 ข่าวการค้ำมนุษย์

การค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวงด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะความเสียงภัยจากการค้ำมนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้ หรือรับเงิน หรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจ ควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ (สำนักงานแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์, 2559) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อมูลจากสารนิจทำให้สุริยันสืบพบ

เครือข่ายใหม่ลักลอบพาชาวรากษะมาจากเกาะในฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน นำลงสวนปาล์มแถวตะเข็บบ้านหลาว หลบซ่อนตัวโดยตำรวจชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก แทบไม่มีประทังทั้งน้ำและอาหาร จากนั้นจึงจะถูกขนย้ายต่อไปยังปลายทางต่างๆ ทั้งชายแดนมาเลเซียและแถบจังหวัดสมุทรสาคร

(ปราปต์, 2564, หน้า 392)

จากตัวบทข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้แตงนำเสนอภาพความอดอยากของชาวรากษะโดยใช้สหบทจากเนื้อข่าวที่ว่า พบศพชาวโรฮิงญา 36 ศพถูกฝังดิน คาดว่าเสียชีวิตเพราะขาดอาหาร โดยยังพบร่องรอยถูกทำร้ายตามร่างกาย (ข่าวไทยพีบีเอส, 2565) จะเห็นได้ว่าความอดอยากของชาวโรฮิงญาที่ขาดอาหารจนเสียชีวิตนี้ตรงกับตัวบทของผู้แตงที่เกี่ยวกับความอดอยากของชาวรากษะ การใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสร้างลักษณะของตัวละคร โดยตัวละครสารนิจได้ให้ข้อมูลการหลบซ่อนตัวของขบวนการค้ำมนุษย์จนทำให้ตำรวจพบเครือข่ายลักลอบค้ำมนุษย์เครือข่ายใหม่ สะท้อนถึงนิสัยที่รักความยุติธรรม

3. สหบทที่ปรากฏในสื่อมวลชน

ลักษณะความเป็นสหบทจากการกล่าวถึงตัวบทอื่น คือ การนำตัวบท (text) อื่นที่ปรากฏก่อนแล้วในบริบททางสังคมของผู้แตง เช่น ตัวบทวรรณกรรม ตัวบทภาพยนตร์ ตัวบทงานศิลปะ ตัวบทเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ตัวบทคำกล่าวของบุคคล และตัวบทเพลง กล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งในงานเขียน (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า 19) การนำตัวบทในลักษณะดังกล่าวมาใช้ ผู้แตงอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอนแล้วสร้างตัวบทใหม่มาล้อเลียนตัวบทเดิม (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า

32) สื่อมวลชน หมายถึง สื่อกลางที่นำข่าวสารและเนื้อหาสาระทุกประเภทไปสู่มวลชน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, 2556 หน้า 1240) กล่าวโดยสรุปได้ว่า สหบทที่ปรากฏในสื่อมวลชน คือ การนำตัวบทสื่อมวลชนที่ปรากฏขึ้นก่อนหน้าแล้วในสังคมไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าว และการทำข่าวของนักข่าว มากล่าวซ้ำอีกครั้งในงานเขียนใหม่ โดยอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอน แล้วนำมาสร้างเป็นตัวบทใหม่ เพื่อล้อเลียนหรือเพื่อตอกย้ำตัวบทเดิมดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าว

การนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าว คือ กลวิธีการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าว เพื่อให้ผู้ชมสนใจฟังข่าวในช่องสำนักข่าวที่ตนกำลังนำเสนออยู่ ซึ่งตัวละครยอยศมีการใช้ภาษาที่เป็นกันเอง มีการใส่น้ำเสียง อารมณ์ความรู้สึก หรือมีการแสดงความคิดเห็นของตนในระหว่างการนำเสนอข่าว ผู้ศึกษาพบว่า คล้ายคลึงการนำเสนอข่าวของ คุณธีมะ กาญจนไพริน หรือเป็นที่รู้จักในชื่อ จิตต์ชัดทุกความจริง และคุณพุทธรักษา องค์กรพระบาร หรือเป็นที่รู้จักในชื่อ พุทธ อภิวรรณ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แต่ลองคิดดูนะคุณนะ ความที่อยู๋ในป่าแล้วเป็นตอนกลางคืนมัน ก็มีดๆ ถูกแะ ผลคือนางมุกดาวลิตันต่อหัวผู้ชายสองคนสลับกัน จนเกิดต้องมาเถียงกันว่าคนไหนจะได้เป็นผัวนางกันแน่ อื...หุ!”

(ปรাপต์, 2564, หน้า 241)

จากข้อความข้างต้นพบการใช้คำและประโยคว่า นะคุณนะ, ก็มีดๆ ถูกแะ, ผัว, อื...หุ! ซึ่งมีลักษณะการใช้คำใช้ภาษาที่เป็นกันเอง

มีการใส่น้ำเสียง อารมณ์ความรู้สึก และมีการแสดงความคิดเห็นของตนในระหว่างการนำเสนอข่าว

3.2 การทำข่าวของนักข่าว

การทำข่าวของนักข่าว หรือวิธีในการนำเสนอข่าว เป็นวิธีการทำให้คนในสังคมสนใจติดตามข่าวของสำนักข่าวตน เพื่อที่ ยอดการรับชมของทางสำนักข่าวที่ตนประจำอยู่จะได้มียอดการรับชมที่สูงมากกว่าของสำนักข่าวอื่นๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมบอกเรื่องนี้กับพวกคุณ ทั้งที่รู้ว่าพวกคุณจะไม่ไปออกข่าวเรียกเรตติ้งไม่ได้ก็เพราะคิดว่าเป็นจะเป็นทิศทางสำคัญของคดี ต่อจากนี้ถ้าคุณจะทำเสนออะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ ขอให้ระวังไว้หน่อย เสียงของสื่ออาจทำให้ทุกอย่างกลับทิศกลับทาง - ”

“อย่างที่ยอยศทำอยู่” สารนิจพอจะเข้าใจแล้ว “ที่จริงคุณอยากจะใช้ เราเป็นเครื่องมือแก้ข้อมูลผิดๆ ที่ทางนั้นบอกคนดูสินะคะ”

(ปรাপต์, 2564, หน้า 137)

จากข้อความข้างต้นประโยคที่ว่า ขอให้ระวังไว้หน่อย เสียงของสื่ออาจทำให้ทุกอย่างกลับทิศกลับทาง ผู้แต่งนำเสนอในแง่มุมที่การนำเสนอของสื่อหรือยอยศทำให้กระแสสังคมคิดว่านางเดือนอ้ายแม่ของหลานที่ตายไปเป็นฆาตกร แม้ในต้องการสืบคดีของตำรวจจะยังไม่เสร็จสิ้นและยังไม่มีข้อมูลพอที่จะตัดสินคดีได้ว่าใครคือฆาตกร สอดคล้องกับข่าวของลุงพลที่ในช่วงแรกตกเป็นผู้ต้องสงสัย แต่ต่อมามีสื่อมากมายมาทำข่าวในมุมต่างๆ จนทำให้กระแสสังคมคิดว่า ลุงพลเป็นผู้บริสุทธิ์ แม้ในต้องการสืบคดีของตำรวจจะยังไม่เสร็จสิ้น

4. สหบทที่ปรากฏในเหตุการณ์ทางสังคม

ลักษณะความเป็นสหบทจากการกล่าวถึงตัวบทอื่น คือ การนำตัวบท (text) อื่นที่ปรากฏก่อนแล้วในบริบททางสังคมของผู้แต่ง เช่น ตัวบทวรรณกรรม ตัวบทภาพยนตร์ ตัวบทงานศิลปะ ตัวบทเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ตัวบทคำกล่าวของบุคคล และตัวบทเพลงมากล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งในงานเขียน (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า 19) การนำตัวบทในลักษณะดังกล่าวมาใช้ ผู้แต่งอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอนแล้วสร้างตัวบทใหม่มาล้อเลียนตัวบทเดิม (ฉัตรชัย สุขุม, 2553, หน้า 32) กล่าวโดยสรุปได้ว่า สหบทที่ปรากฏในเหตุการณ์ทางสังคม คือ การนำตัวบทเหตุการณ์ทางสังคม พฤติกรรมของคนในสังคม และปฏิกิริยาของผู้คนในสังคม มากล่าวซ้ำอีกครั้งในงานเขียนใหม่ ผู้แต่งอาจหยิบยืมโดยการตัดตัวบทนั้นมาหรือหยิบยืมบางช่วงบางตอน แล้วนำมาสร้างเป็นตัวบทใหม่ เพื่อล้อเลียนหรือเพื่อต่อยอดตัวบทเดิมดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ หรือไซเบอร์บูลลี่ (cyberbully) คือ การกลั่นแกล้งคุกคาม หรือระรานผู้อื่นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ผ่านโซเชียลมีเดีย การส่งข้อความ การเล่นเกม และโทรศัพท์มือถือ ไซเบอร์บูลลี่ (cyberbully) เป็นพฤติกรรมที่มักเกิดขึ้นซ้ำๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความหวาดกลัว ยั่วโมโห หรือสร้างความอับอายให้แก่ผู้ที่ตกเป็นเป้าหมาย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2563) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แล้วฉันก็เป็นผี ฉันสร้างแอ็คเคานต์ที่หาตัวตนไม่ได้มาปั่นกระแสในโซเชียล ตามล่าวพวกसारเลวที่เคยบูลลี่ไฉ่แรม สังคมนี้ก็อย่างนี้

แหละ พวกหานี้ตอบแทนคนบูลลี่ด้วยการบูลลี่ทับไปอีกทีหนึ่ง วงเวียนไม่จบไม่สิ้น ฉันเช็กบิลมันทีละคน ขุดมันขึ้นมาประจาน มันอาจจะแค่ปิดแอ็คเคานต์หนี แต่อย่างน้อยคำบูลลี่จะบาดในใจมันเหมือนที่บาดในใจของฉัน แล้วถ้ามันสะเออะโผล่กลับมาให้จับได้ ฉันก็จะทำให้มันต้องหนีไปหาหลุมใหม่ๆ ไปอีก!”

(ปรปต์, 2564, หน้า 419)

ผู้แต่งใช้ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวละครข้างขึ้นทำการล่าแม่มดทางออนไลน์ด้วยการขุดประจานคนที่เคยบูลลี่น้องสาวหรือข้างแรม เพื่อให้คนเหล่านั้นถูกบูลลี่เช่นเดียวกับข้างแรมที่ตายไป ซึ่งปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน เมื่อมีคนออกมาขุดหรือแฉผู้ที่เคยทำผิดพลาด การล่าแม่มดก็จะเกิดขึ้นได้ง่ายในช่องทางออนไลน์ ซึ่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งนี้ย่อมได้รับบาดเจ็บทางจิตใจเช่นเดียวกับตัวละครข้างแรม การใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสร้างลักษณะของตัวละคร โดยตัวละครข้างขึ้นได้สร้างแอ็คเคานต์มาประจานแอ็คเคานต์ที่เคยกลั่นแกล้งข้างแรมบนโลกออนไลน์ สะท้อนถึงนิสัยที่เจ้าคิดเจ้าแค้นและไม่ยอมคน

4.2 ปฏิกิริยาของผู้คนในสังคมต่อการเสพข่าว

ปฏิกิริยาของผู้คนในสังคมต่อการเสพข่าว คือ การกระทำที่ตอบสนองต่อข่าวที่เสพไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น มุมมอง พฤติกรรม หรือการกระทำที่เป็นผลตามมาจากอิทธิพลของข่าวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทั้งคดีนายแพทย์ไฉ่และแพทย์หญิงร้อยกรอง ต่างก็มีหลักฐานจากกล้องหน้ารถแสดงว่า หลังจากเหยื่อทั้งคู่ขับรถทับตะปูแล้ว

เผลอเปิดประตูลงไปดู คนร้ายที่จู่โจมเข้าคลุมหัวเหยื่อจากทางด้านหลังนั้น เป็นหญิงสวมสำหรับปิดหน้าปิดตา ด้วยเหตุนี้ การด่าทอเรื่องเชื้อชาติจึงระเบิด ตามมาด้วยการรณรงค์ยุติการกระทำดังกล่าว ขณะเดียวกัน ชาวโซเชียลก็รวมใจกันติดแฮชแท็ก #save หมอหัวใจ ซึ่งถูกคาดการณ์ว่าอาจเป็นเป้าหมายหลักของฆาตกรโหดรายนี้พร้อมๆ ไปกับด่าทอแนวทางการทำข่าวของสื่อ

(ปรাপต์, 2564, หน้า 59)

ผู้แต่งใช้ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปฏิกริยาผู้คนในเรื่องหลังจากการเสพข่าวมีการวิจารณ์เรื่องเชื้อชาติแต่ขณะเดียวกันก็มีคนออกมารณรงค์ยุติการกระทำดังกล่าวเป็นเหมือนกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่เมื่อมีข่าวที่คนสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งทำเรื่องไม่ดีก็จะมีการวิจารณ์เรื่องเชื้อชาติ ขณะเดียวกันก็มีคนออกมารณรงค์ยุติการกระทำดังกล่าวเช่นกัน การติดแฮชแท็ก #save หมอหัวใจเพื่อสื่อว่าต้องการปกป้องแพทย์รักษาหัวใจที่อาจเป็นเป้าหมายหลักในคดีฆาตกรรม เป็นเหมือนกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่เมื่อต้องการปกป้องใครสักคนหรือบางสิ่งบางอย่างจะมีการติดแฮชแท็ก #save เกิดขึ้น นอกจากนี้การวิจารณ์แนวทางการทำข่าวของสื่อที่เมื่อทำผิดพลาดก็เป็นเรื่องที่สามารถพบเห็นได้บ่อยครั้งทางออนไลน์ การใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสร้างลักษณะของตัวละครประกอบโดยตัวละครผู้คนที่เสพข่าวในเรื่องมีพฤติกรรมติดแฮชแท็ก #save เมื่อรู้สึกต้องการปกป้องคนบางกลุ่ม ซึ่งสะท้อนถึงปฏิกริยาของผู้คนในสังคมต่อการเสพข่าวที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสหบทในนวนิยายเรื่องอโศกสง ของปรাপต์ พบว่าผู้แต่งมีการใช้สหบท

4 ลักษณะ มาประกอบสร้างเป็นดัวบทนวนิยาย ได้แก่ สหบทที่ปรากฏในวรรณกรรม คือ นิทานเวตาล พระนิพนธ์กรมหมื่นพิทยาลงกรณ และเวตาลปัญญาวิมคติ ฉบับของ ศักดิ์ศรี แย้มนันดา สหบทที่ปรากฏในข่าว คือ ข่าวการเมือง และข่าวการค้ำมนุษย์ สหบทที่ปรากฏในสื่อมวลชน คือ การนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าว และการทำข่าวของนักข่าว สุดท้ายสหบทที่ปรากฏในเหตุการณ์ทางสังคม ได้แก่ การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และปฏิกริยาของผู้คนในสังคมต่อการเสพข่าว ซึ่งการใช้สหบทในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการสืบคดีของตำรวจ การแสดงลักษณะนิสัยของฆาตกร ลำดับเหตุการณ์ของคดีฆาตกรรมภายในเรื่อง การไขคดีของตัวละครเอก ลักษณะของตัวละครเอก และลักษณะของตัวละครประกอบ

อภิปรายผล

พบข้อแตกต่างจากผลการศึกษาของ จัตรชัย สุขุม (2553, หน้า 19 - 65) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะสหบทในนวนิยายเรื่อง "กรูกันออกมา" ของปริทรรศ หุตางกูร คือ ไม่พบสหบทที่ปรากฏในเพลง สหบทที่ปรากฏในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ สหบทที่ปรากฏในภาพยนตร์ สหบทที่ปรากฏในศิลปะ และสหบทที่ปรากฏในคำกล่าวของบุคคล โดยมีแนวคิดหลักในการประพันธ์เพื่อสะท้อนสังคมภายใต้ระบบทุนนิยมที่เน้นการขายสินค้าและบริการ การบริโภคเชิงสัญลักษณ์ และการเสียดสีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสังคม ต่างจากนวนิยายเรื่องอโศกสง เป็นนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่มีการใช้ปริศนาของนิทานเวตาลในการประพันธ์ และมีจุดมุ่งหมายในการเสียดสีสังคมด้านต่างๆ โดยเน้นด้านการสื่อสารเป็นหลัก นอกจากนี้แนวคิดและอิทธิพลทางวัฒนธรรมของผู้เขียนที่ต่างกันตามช่วงเวลาในการสร้าง

นวนิยายและความชื่นชอบในตัวบทใดตัวบทหนึ่ง มีผลต่อการใช้สหบทในการประกอบสร้างเนื้อเรื่องที่แตกต่างกัน

พบข้อแตกต่างจากผลการศึกษาของ ศนิชา แก้วเสถียร (2550) ที่ศึกษาเรื่องสัมพันธ์ใน ‘ผู้ชายคนที่ตามรักเธอทุกชาติ พิมพ์ครั้งที่ 85’ ของ วินทร์ เลียววาริณ คือ ผู้แต่งมีการใช้ตัวบทต้นทางที่เป็นข้อมูลจริง ได้แก่ บุคคล เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ภาพจิตรกรรม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกคู่ขนาน ฯลฯ มาผสมผสานกับจินตนาการ โดยมีแนวคิดหลักในการประพันธ์แบบนวนิยายคอลลาจซึ่งเป็นการนำตัวบทต่างๆ มาปะติดปะต่อกันเช่นเดียวกับ ภาพศิลปะ และสร้างความสมจริงของเรื่องด้วยการให้ตัวละครรักกันในโลกคู่ขนานหลายๆ มิติ ที่มีเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สื่อความรู้สึกรักต่างจากนวนิยายเรื่อง อโศกสง ที่มีการใช้วรรณกรรมนิทานเวตาลในการประพันธ์และมีจุดมุ่งหมายในการเสียดสีสังคมในด้านต่างๆ โดยเน้นด้านการสื่อสารเป็นหลัก

พบข้อแตกต่างจากผลการศึกษาของ ลินิน แสงพัฒนา (2557) ที่ศึกษาเรื่องสัมพันธ์ของตัวละครนางเอกในสื่อละครโทรทัศน์ กรณีศึกษาละครโทรทัศน์เรื่อง แรงเงา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงเนื้อหา ได้แก่ การคงเดิม ความแปลกใหม่ การขยายความ การตัดทอน และการดัดแปลงเนื้อหาจากตัวบทต้นทางสู่ตัวบทปลายทาง โดยการสร้างตัวบทใหม่จากตัวบทเดิมจะมีทั้งส่วนที่เป็นชนบทเหมือนเดิมและมีความแปลกใหม่เกิดขึ้น โดยมีแนวคิดหลักในการ

ใช้สัมพันธ์บทเพื่อดัดแปลงเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักแสดงผู้รับบทเป็นหลัก ต่างจากนวนิยายเรื่อง อโศกสง ที่มีการใช้วรรณกรรมนิทานเวตาลในการประพันธ์และมีจุดมุ่งหมายในการเสียดสีสังคมในด้านต่างๆ โดยเน้นด้านการสื่อสารเป็นหลัก

พบข้อแตกต่างจากผลการศึกษาของ ชลธิชา ใจเสงี่ยม (2562) ที่ศึกษาเรื่องสหบทในบท “ผาภัก” ในเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า บทผาภักในเพลงลูกทุ่งไทยได้รับอิทธิพลจากบทผาภักนางในวรรณคดีที่มักผาภักผ่านสื่อกลาง ปัจจัยที่ใช้ประกอบสร้างสหบท ได้แก่ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้แต่ง ชนบทการผาภัก และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยมีแนวคิดหลักในการประพันธ์เพื่อสื่อความรู้สึกรัก คิดถึง และห่วงใยผ่านทางบทเพลง ต่างจากนวนิยายเรื่อง อโศกสง ที่มีการใช้วรรณกรรมนิทานเวตาลในการประพันธ์และมีจุดมุ่งหมายในการเสียดสีสังคมในด้านต่างๆ โดยเน้นด้านการสื่อสารเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาชุดสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราชญ์ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการสร้างความเป็นสหบทและวัตถุประสงค์การใช้สหบทจากชุดสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในนวนิยาย

2. ควรศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครในนวนิยายเรื่อง อโศกสง ของปราชญ์ เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของภาพลักษณ์และกลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครที่มีต่อผู้อ่าน

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวไทยพีบีเอส. (2565). ย้อนคดีค้ำมนุษย์ “โรอิงญา” ถึง พล.ต.ต.ปวิณ ปัญหาที่ยังชุกได้พรม. <https://news.thaipbs.or.th/content/312876>.
- จันทิมา อังคพณชกิจ. (2554). สหบท: มุมมองใหม่ในการวิเคราะห์ภาษาและวาทกรรม. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 29(2), 1 - 26.

- ฉัตรชัย สุขุม. (2553). ลักษณะสหบทในนวนิยายเรื่อง “กูรักกันออกมา” ของปริทรรศน์ต่างกูร [การค้นคว้าอิสระ ปรียญอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชลธิชา ใจเสงี่ยม. (2562). สหบทในบท “ฝากรัก” ในเพลงลูกทุ่งไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 2(1), 6 - 19.
- เดอะสแตนดาร์ด. (2564). ถอดบทเรียน ‘นาฬิกาเพื่อน’ 4 ปีผ่านไป สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของสื่อและประชาชนอยู่ที่ไหน. <https://thestandard.co/key-messages-lesson-of-prawit-wongsuwan-friend-watch/>
- ปราชต์. (2561). *สิงพาดกลอน*. แพร่สำนักพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปราชต์. (2564). *อโศกสง*. แพร่สำนักพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปาริฉัตร ภูพันธ์. (2553). อาชญาวิทยาไทย พ.ศ. 2541 - 2550. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 5(10), 53 - 65.
- ลินิน แสงพัฒน. (2557). สัมพันธบทของตัวละครนางเอกในสื่อละครโทรทัศน์ กรณีศึกษา ละครโทรทัศน์เรื่อง *แรงเงา* [การค้นคว้าอิสระปรียญอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- วุฒิพร ลิ้มวราภัส. (2562). กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ กรณีศึกษา โพสต์ทูเดย์และแนวหน้า [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ศนิชา แก้วเสถียร. (2550). สัมพันธบทใน ‘ผู้ชายคนที่ตามรักเธอทุกชาติ พิมพ์ครั้งที่ 85’ ของวินทร์ เลียววาริณ. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 2(3), 50 - 57.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). *Cyberbully คืออะไร? ส่งผลอย่างไร? และเราควรรับมือกับมันอย่างไรดี?*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- สำนักงานแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์. (2559). *ปัญหาการค้ามนุษย์*. สำนักงานแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์.